

روزنامه فدنی

شنبه ۱۴ بهمن ۱۴۰۲
شماره ۴۰۷۳

WWW.FDN.IR

FARHIKHTEGANDAILY

روزنامه فدنی

شنبه ۱۴ بهمن ۱۴۰۲
شماره ۴۰۷۳

WWW.FDN.IR

FARHIKHTEGANDAILY

روزنامه فدنی

شنبه ۱۴ بهمن ۱۴۰۲
شماره ۴۰۷۳

WWW.FDN.IR

FARHIKHTEGANDAILY

شنبه ۱۴ بهمن ۱۴۰۲
شماره ۴۰۷۳

WWW.FDN.IR

FARHIKHTEGANDAILY

شنبه ۱۴ بهمن ۱۴۰۲
شماره ۴۰۷۳

WWW.FDN.IR

FARHIKHTEGANDAILY

شنبه ۱۴ بهمن ۱۴۰۲
شماره ۴۰۷۳

WWW.FDN.IR

FARHIKHTEGANDAILY

درگفت‌وگو با «فرهیختگان» مطرح شد

تردید کارشناسان از تحقق حقوق دولتی سال آینده معادن

پاینده رحیمی خبرنگار

حقوق دولتی معادن، مبلغی است که دارندگان پروانه بهره‌برداری معدن به‌عنوان سهم دولت از بهره‌برداری از معادن، به صورت ماهانه یا سالانه به دولت پرداخت می‌کنند. این مبلغ براساس ارزش ماده معدنی استخراج شده از معدن محاسبه می‌شود. حقوق دولتی معادن در ایران براساس ماده ۱۴ قانون معادن مصوب سال ۱۳۷۷ تعیین می‌شود. براساس این ماده، حقوق دولتی معادن عبارت است از درصدی از بهای فروش مواد معدنی سر معدن که به‌عنوان سهم دولت از بهره‌برداری از معادن دریافت می‌شود. این درصد توسط شورای عالی معادن تعیین می‌شود. بررسی حقوق دولتی معادن از سال ۹۱ تا سال ۱۴۰۱ نشان می‌دهد این عدد بالغ بر ۳۰۰ درصد افزایش یافته و عملاً از سال ۱۴۰۰ بیشتر مورد توجه قرار گرفته است. همچنین با توجه به آمارهای رسمی بودجه، میزان تحقق میزان بودجه به‌طور میانگین در بازه زمانی مورد بحث در حدود ۱۰۸ درصد بوده است. اعداد مطرح شده در لایحه بودجه ۱۴۰۳ حکایت از افزایشی در حدود ۷ همت در مقایسه با سال ۱۴۰۲ دارد. یکی از کارشناسان به «فرهیختگان» گفت اعداد محقق شده در سال‌های قبل به واسطه معوقات بوده و در سال‌های بعد محقق نخواهد شد. تحقق حقوق دولتی مصوب سبب شده مجلس فکر کند این حوزه ظرفیت بیشتری برای اخذ حقوق دولتی دارد.

یک دهه حقوق دولتی

بررسی حقوق دولتی معادن از سال ۹۱ تا سال ۱۴۰۱ نشان می‌دهد این عدد طی یک دهه از ۱۸۰ میلیارد تومان در سال ۹۱ به ۴۰ هزار میلیارد تومان در سال ۱۴۰۱ رسیده و پیش‌بینی بودجه برای اخذ حقوق دولتی در سال آینده بالغ بر ۵۵ هزار میلیارد تومان است. طرف دیگر ماجرا اما بررسی میزان دلاری ارزش حقوق دولتی معادن است. این آمار نشان می‌دهد حقوق دولتی معادن مطابق با آنچه درلایحه بودجه سال ۱۴۰۳ آمده است به لحاظ ریالی ۳۰۵ برابر رشد کرده است! این به معنای افزایش سه برابری میزان مصوب حقوق دولتی در حدود یک دهه است. این شرایطی است که با در نظر داشتن کاهش ارزش ریال به واسطه رکود تورمی و برقراری تحریم‌های جهانی علیه ایران در سال‌های اخیر این رقم از سال ۹۱ تا سال ۱۴۰۱ نیز با در نظر داشتن نرخ میانگین دلار بالغ بر ۱۷ درصد رشد کرده است.

چقدر از حقوق دولتی محقق شده است؟

طرف دیگر ماجرا میزان پرداختی از سوی معادن بوده است. بر این اساس میزان پرداختی حقوق دولتی در سال ۹۱، در حدود ۳۷۰ میلیارد تومان بوده که با طی کردن نوساناتی تا سال ۱۴۰۱ با رشد ۱۰۸ درصدی به ۴۰ هزار میلیارد تومان رسیده است. از قضایاتنها سالی که میزان مصوب شده حقوق دولتی معادن توسط دولت با میزان پرداختی یکسان بوده نیز سال ۱۴۰۱ است. ارزش دلاری میزان پرداختی حقوق دولتی از سال ۹۱ از حدود ۱۱۵ میلیون دلار به ۹۵۲ میلیون دلار در سال ۱۴۰۱ رسیده. این آمار نشان می‌دهد ارزش دلاری پرداخت معدنی‌ها به دولت حدود هشت برابر افزایش یافته است. البته در این میان باید به این مهم اشاره کرد که برخی از این مقادیر محقق شده، مربوط به بدهی معادن در سال‌های گذشته است. در این میان کمترین میزان محقق شده حقوق دولتی برای سال‌های ۹۳، ۹۴ و ۹۵ است که نشان می‌دهد حتی نصف میزان مصوب دولتی هم پرداخت نشده است. ضعیف‌ترین سال در این لیست سه رذیفه، سال ۹۳ است که تنها ۵۰۰ میلیارد تومان، از یک هزار و ۸۰۰ میلیارد تومان پیش‌بینی شده، پرداخت شده بود. سال ۱۴۰۰ نیز بالاترین میزان پرداخت حقوق دولتی را شاهد بودیم، به‌طوری‌که فعالان معدنی ۱۹ هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان حقوق دولتی به دولت پرداخت کردند، این در شرایطی است که مصوب دولت در حدود ۱۰ هزار میلیارد تومان بود. البته مجدداً باید یادآور شد که احتمالاً بخشی از این حقوق دولتی پرداختی توسط معادن مربوط به انباشت بدهی در سال‌های گذشته بوده است.

روزنامه فدنی

شنبه ۱۴ بهمن ۱۴۰۲
شماره ۴۰۷۳

WWW.FDN.IR

FARHIKHTEGANDAILY

از نگاه سیاستمداران روسی حجم تجارت بین روسیه و ایران ۲۰ درصد افزایش یافته‌که گویا شتاب خوبی را نسبت به سال گذشته هم داشته است. همچنین روسیه در حال همکاری گسترده با ایران در بخش‌های مختلف به ویژه در حوزه انرژی است. با این وجود شواهد و کارنامه تجارت و اقتصاد طرفین نشان می‌دهد این دو کشور علی‌رغم داشتن مرز مشترک دریایی از مرحله دوستی و شریک سیاسی نتوانسته‌اند به شرکای اقتصادی جدی یکدیگر تبدیل شوند؛ هر چند تحول جنگ روسیه و اوکراین، یک چرخش عمده در نگاه روسیه به جغرافیای جنوبی آن کشور ایجاد کرده که تا پیش از آن وجود نداشت اما هنوز روابط اقتصادی-فرهنگی دو کشور به نقطه قابل قبولی نرسیده‌است.

اقتصاد جنگ

برای دستیابی به یک راهبرد مناسب باهدف ارتقای روابط اقتصادی ایران و روسیه باید دید روشنی از وضعیت فعلی اقتصادی روسیه داشت. خروج ۲۵۰ میلیارد دلار سرمایه‌از روسیه، سقوط ۲۵ درصدی بورس مسکو، سقوط ۶۰ درصدی سهام گازپروم و کمزنگ شدن جایگاه استراتژیک آن در معادلات انرژی، بی‌کاری پنهان حدود ۱۰ درصدی نیروی کار روسیه، از دست رفتن قدرت نرم روسیه در کشورهای اروپایی، تورم ۱۶ درصدی و کاهش ۶۶٫۶ درصدی خروجی بخش خودروسازی، بخشی از آسیب‌های وارد شده بر اقتصاد روسیه تا فوریه سال گذشته میلادی بوده است. روسیه پس ازحمله به اوکراین به ۱۶۰۷۷۷۷۷ تحریم علیه افراد و نهادهایش مواجه است. بودجه نظامی روسیه در سال ۲۰۲۴ با رشدی ۷۰ درصدی به ۱۱۵ میلیارد دلار می‌رسد که تقریباً یک‌سوم بودجه این کشور و سه برابر بودجه سال ۲۰۲۱ است. حال پس از گذشتن حدود نزدیک به دو سال از آغاز جنگ روسیه و اوکراین، کمیسیون اروپا پیش‌بینی خودراریایی پویایی تولید ناخالص داخلی روسیه در سال ۲۰۲۳ به طور قابل توجهی بهبود بخشیده است و انتظار دارد رشد دودرصدی در مقابل کاهش ۰۹ درصدی پیش‌بینی شده قبلی باشد.

رشد تعداد معادن از سال ۹۶ تاکنون

با توجه به این نکته که حوزه معدن سابقه طولانی در کشور نداشته و در حدود یک دهه است که به‌طور جدی به آن پرداخته می‌شود، بررسی تغییرات در تعداد در حال بهره‌برداری خالی از لطف نخواهد بود. در این مینا، تعداد معادن در حال بهره‌برداری در سال ۹۵ حدود ۵ هزار معدن بوده. این عدد با طی کردن روند صعودی در سال ۹۶ به حدود ۵ هزار و ۴۰۰ معدن رسید. حقوق دولتی معادن در سال‌های ۹۷ و ۹۸ افزایش یافت و البته تا حد زیادی نیز محقق شد. شاید این موضوع با کاهش معادن در حال بهره‌برداری در دو سال مورد بحث مرتبط باشد. تعداد معادن فعال در سال‌های ۹۷ و ۹۸ با کاهشی اندک به ترتیب به ۴ هزار و ۹۱۶ و ۴ هزار و ۹۷۴ رسید. در سال‌های ۹۹ و ۱۴۰۰ اما تعداد معادن آماده خیزش بود و اعدادی حوالی ۶ هزار معدن به ثبت می‌رسید. به نظر می‌رسد توجه بیشتر به حوزه معدن و به بیان بهتر روی بورس آمدن این حوزه منجر به صعود چشمگیر آن تنها در یک بازه زمانی هفت ساله شده است. براساس آمارهای رسمی تعداد معادن در حال بهره‌برداری در سال ۱۴۰۱ به ۷ هزار و ۵۶۲ معدن رسید. این مهم به معنای رشد چشمگیر این حوزه و افزایش ۲ هزار و ۶۴۹ معدن در بازه زمانی مورد بحث است.

نظر مجلس چیست؟

مرکز پژوهش‌های مجلس نیز طی گزارشی پیرامون حقوق دولتی معادن نوشت ازجمله مهم‌ترین ردیف‌های درآمدی دولت در بودجه سالیانه کشور میزان درآمد حاصل از حقوق دولتی و بهره‌مالکانه معادن است. براساس ماده (۱۴) قانون معادن مصوب سال ۱۳۷۷ و اصلاحات و الحاقات بعدی آن، حقوق دولتی به درصدی از بهای ماده معدنی موضوع پروانه گفته می‌شود که به نرخ روز در محل معدن به‌صورت استخراج شده یا کانه‌آرایی شده یا فرآوری شده محاسبه می‌شود و در چهارچوب بودجه مصوب با تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت و تصویب شورای عالی معادن توسط دازنده پروانه بهره‌برداری به وزارت صنعت، معدن و تجارت پرداخت می‌شود.

تا سال ۱۳۹۸ همواره میزان اخذ حقوق دولتی از میزان مصوب آن در قوانین بودجه کمتر بوده است اما در این سال و با فشار وزارت صنعت، معدن و تجارت به پرداخت‌کنندگان اصلی حقوق دولتی (مانند سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) و شرکت ملی مس) جهت تسویه و بدهی‌های گذشته خود و همین‌طور واقعی کردن درصد‌های ابلاغی توسط شورای عالی، معادن، در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ کشور شاهد تحقق این ردیف درآمدی بیش از میزان مصوب آن بود. این وضعیت و همین‌طور افزایش فشارهای ناشی از عدم تطابق میان مصارف و هزینه‌های دولت موجب شد

انتظار افزایش قابل توجه پرداخت حقوق دولتی در میان مسئولان به وجود بیاید؛ از این رو در سال ۱۴۰۱ بخش معدن شاهد افزایش چهار برابری میزان مصوب و به‌تبع آن افزایش در سال‌های ۱۴۰۲ و در لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ با رشد متوسط سالیانه ۱۸٫۵ درصد شد. این درحالی است که به نظر در سال‌های مذکور به ترتیب ۳۰ و ۳۷ درصد از آن محقق نشده است. در سال آینده نیز با توجه به پیش‌بینی ثبات قیمت‌های جهانی فلزات و میزان تولید محصولات معدنی در کشور درصورت ثبات نرخ از امکان افزایش قابل توجه آن وجود ندارد. این نکته قابل ذکر است که وجود نگاه درآمدی صرف به بخش معدن بدون توجه به الزامات توسعه آن، به خصوص با توجه به خطرپذیری بالای فعالیت‌های اکتشافی از جمله چالش‌های مهم حاکم بر لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ است. افزایش درآمد‌های دولت ناشی از فعالیت بهره‌برداری از معادن باید صرفاً از طریق توسعه اکتشافات عمقی و کاهش فرارهای احتمالی از پرداخت حقوق دولتی با استقرار فناوری‌های نوین نظارتی پیگیری شود؛ در غیر این صورت پایدار بودن این درآمد‌ها در سال‌های آینده به‌شدت زیر سؤال خواهد رفت.

از مصوب تا واقعیت فاصله ۱۵ همت

حسین پیروی، سرپرست گروه معدن مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی پیرامون هدف‌گذاری حقوق دولتی ۵۵ هزار میلیارد تومانی در لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ در گفت‌وگو با «فرهیختگان» تصریح کرد: «قطعا میزان حقوق دولتی در سال آینده محقق نخواهد شد. گزارش تفریق بودجه در سال ۱۴۰۱ نشان می‌دهد میزان تحقق حقوق دولتی حدود ۲۷ تا ۲۸ هزار میلیارد تومان بوده است. در ۹ ماهه نخست سال جاری نیز در حدود ۲۲ هزار میلیارد تومان از حقوق دولتی پرداخت شده که پیش‌بینی می‌شود این عدد تا پایان سال به ۳۰ تا ۳۲ هزار میلیارد تومان برسد. میانگین تحقق حقوق دولتی معادن در سال‌های گذشته حدود ۳۰ هزار میلیارد تومان بوده است. این رقم با توجه به قیمت‌های جهانی، تورم و سایر عوامل می‌تواند افزایش یابد. درصورت جهش ارزی در سال آینده، این رقم به ۳۵ تا ۳۶ تا نهایتاً ۴۰ هزار میلیارد تومان خواهد رسید. اما تحقق ۵۵ هزار میلیارد تومان حقوق دولتی در سال آینده بعید است. در سال‌های گذشته، از سال ۱۴۰۱ شاهد افزایش چندبرابری حقوق دولتی معادن بوده‌ایم که به ۴۰ هزار میلیارد تومان رسید. این افزایش عمدتاً به دلیل آن بود که در سال ۱۴۰۰، حدود ۱۰ هزار میلیارد تومان معوقه حقوق دولتی وصول شد. این معوقات عمدتاً توسط ایمیدرو که ۷۰ درصد حقوق دولتی را پرداخت می‌کند، پرداخت شده بود. این امر باعث شد که تصور شود درآمد‌های حقوق دولتی از این رقم فراتر می‌رود و اعداد به ۴۰ هزار میلیارد تومان رسید. اما اگر موضوع معوقات را کنار بگذاریم تحقق حقوق دولتی در سال‌های گذشته در همین حدود بوده

ردیف	سال	ارزش ریالی (میلیارد تومان)	ارزش دلاری (میلیون دلار)	وضعیت حقوق دولتی معادن در سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۴۰۳	
		حقوق دولتی معادن مصوب	حقوق دولتی معادن محقق شده۳	درصد تحقق ارقام مصوب ریالی	
۱	۱۳۹۱	۱۸۰	۵۶	۱۱۶	۲۰۶
۲	۱۳۹۲	۸۰۰	۲۶۴	۱۷۸	۶۷
۳	۱۳۹۳	۱٫۸۰۰	۵۳۹	۱۵۰	۲۸
۴	۱۳۹۴	۱٫۵۰۰	۳۲۹	۹۶	۲۲
۵	۱۳۹۵	۹۰۰	۲۴۰	۱۱۴	۴۷
۶	۱۳۹۶	۱٫۰۵۰	۲۱۴	۱۴۷	۶۸
۷	۱۳۹۷	۱٫۰۵۰	۱۰۷	۱۲۶	۱۱۸
۸	۱۳۹۸	۱٫۵۰۰	۱۰۱	۱۲۶	۱۲۵
۹	۱۳۹۹	۲٫۸۷۴	۱۲۸	۲۹۵	۲۳۰
۱۰	۱۴۰۰	۱۰٫۰۰۰	۳۸۴	۷۳۸	۱۹۲
۱۱	۱۴۰۱	۴۰٫۰۰۰	۹۵۲	۹۵۲	۱۰۰
۱۲	۱۴۰۲	۴۸٫۵۰۰	۹۷۰	-	-
۱۳	۱۴۰۳	۵۵٫۰۰۰	۱٫۱۰۰	-	-

روزنامه فدنی

روسیه اختصاص دارد.» تأمین مالی پروژه‌ها در بخش‌های معدن، حمل و نقل و تولید از جمله مواردی است که این نشریه از آن به عنوان پروژه‌های مشترک ایران و روسیه نام برده است. به گفته ویاچسلاو ولودین، رئیس دوما یالاتی روسیه، حجم تجارت دو طرف در سال ۲۰۲۲ میلادی، تقریباً ۱۵ درصد افزایش یافت و ۶٫۶ میلیارد دلار رسید. مرحله دوم نیرنگ‌ها اتمی بوشهر، توسعه میادین نفتی و توسعه کریدور حمل و نقل و لجستیک شمال به جنوب از جمله پروژه‌های مهم روسیه در ایران محسوب می‌شود.

در شرایط تحریم، ایران به یکی از منابع واردات محصولات صنعتی به روسیه تبدیل شده و علاوه بر محصولات کشاورزی، صادرات کالاهای صنعتی ایران به روسیه ۳۰ درصد افزایش یافته است. امیدوارکنندترین پروژه، توسعه کریدور حمل و نقل جنوبی است که امکان انتقال کالا از آقیانوس هند به روسیه و دور زدن بیشتر کانال سوئز را فراهم می‌کند. به گفته ایگور لوتین، دستیار ویژه رئیس‌جمهور روسیه، در صورت راه‌اندازی سرویس ترانزیتی و اتصال این مسیر از طریق دریای خزر به آب‌های جنوبی کشور، می‌توان با امکانات موجود، از ۲۵ درصد ظرفیت تجاری استفاده کرد.

چرا حجم تجارت اندک است؟

دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در گزارشی با عنوان «شناخت اقتصاد روسیه و فرصت‌های تعامل» به بررسی جزئیای عدم پیشرفت قابل اعتنای روابط اقتصادی ایران و روسیه پرداخته است. در این گزارش آمده است: «جمهوری اسلامی ایران سهم قابل قبول و درخورى در تعاملات اقتصادی روسیه ندارد. قبل از جنگ روسیه و اوکراین ارتباط روسیه با کشورهای اتحادیه اروپا در قالب صادرات کامودیتی‌ها عم از نفت، گاز، اقلام اساسی خویراکی و… و در ازای آن، واردات کالاهای صنعتی و فناوری پایه، این کشور را نسبت به برقراری تعاملات سطح بالا با همسایه‌های جنوبی خود بی‌نیاز می‌کرد.» گزارش بازوی پژوهشی مجلس توضیح می‌دهد اروپایی‌ها توانسته‌اند اقتصاد روسیه را در زمینه مشارکت سرمایه‌گذارانه و همچنین تولیدات صنعتی به خود وابسته کنند. می‌توان پیش‌بینی کرد که در نتیجه تحریم‌های روسیه، بخش‌هایی از اقتصاد این کشور که نیازمند سرمایه‌گذاری خارجی و همچنین مشارکت شرکت‌های دارای

تردید کارشناسان از تحقق حقوق دولتی سال آینده معادن

است و حقوق دولتی ۵۵ هزار میلیارد تومانی محقق نخواهد شد. میزان درصد حقوق دولتی معادن برای تحقق اهداف پیش‌بینی‌شده باید با رشد قابل توجهی همراه باشد. این رشد می‌تواند ناشی از افزایش تولید یا افزایش قیمت مواد معدنی باشد. پیش‌بینی‌های جهانی حاکی از کاهش قیمت مواد معدنی و کامودیتی‌ها در سال آینده است البته عوامل دیگری هستند که از کاهش زیاد ارزش صادرات مواد معدنی جلوگیری خواهند کرد. این کاهش می‌تواند رشد تولید را کاهش دهد، اما نمی‌تواند آن را به‌طور کامل متوقف کند. بنابراین، برای تحقق اهداف پیش‌بینی‌شده باید تولید معادن افزایش یابد.»
پیروی ادامه داد: «متأسفانه در سال‌های اخیر شاهد کاهش اکتشافات معدنی در کشور بوده‌ایم. این امر باعث شده معادن بزرگ کشور رو به اتمام باشند. در نتیجه نمی‌توان انتظار داشت که تولید معادن در سال‌های آینده به میزان قابل توجهی افزایش یابد. از این منظر حقوق دولتی نمی‌تواند منبع پایدار درآمد برای کشور باشد. در حال حاضر درآمد حقوق دولتی از معادن حدود ۳۰ هزار میلیارد تومان است. اگر این رقم قرار است افزایش یابد باید به افزایش تولید معادن و کاهش وابستگی به قیمت‌های جهانی توجه شود.»

تغییر مرجع محاسبه حقوق دولتی

حسین پیروی در ادامه افزود: «در سال‌های گذشته مرجع محاسبه حقوق دولتی معادن تغییر کرده است. قبلاً قیمت پایه برای هر ماده معدنی اعلام و براساس آن حقوق دولتی محاسبه می‌شد اما از سال ۱۳۹۹ به بعد محاسبه حقوق دولتی براساس درصدی از قیمت فروش ماده معدنی انجام می‌شود. این تغییر باعث شده است که حقوق دولتی معادن به‌طور قابل توجهی افزایش یابد. اگر دولت قصد دارد حقوق دولتی معادن را افزایش دهد باید به ظرفیت تولید و تاب‌آوری معادن توجه کند. حقوق دولتی نمی‌تواند منبع پایدار درآمد برای کشور باشد.»

نهایتاً ۴۲ همت حقوق دولتی محقق خواهد شد

محمدتقی رادمان از کارشناسان معدن نیز در گفت‌وگو با «فرهیختگان» مطرح کرد: «بررسی روند تحقق قانونی حقوق دولتی معادن در دو سال اخیر نشان می‌دهد در سال ۱۴۰۲ حداکثر ۳۵ همت و برای سال ۱۴۰۳ حداکثر ۲۲ همت محقق شود. مگر اتفاق جدیدی در بازار محصولات معدنی رخ دهد یا فشاری خارج از عرف از سوی دولت و مجلس به معدن‌داران وارد آید. در این زمینه مجلس از ما نظری نخواستہ است.»

حدود ۱۶ همت معوقه در سال ۱۴۰۲

محسن فتح الهی، قائم‌مقام اندیشکده معدن و صنایع معدنی شریف در گفت‌وگو با «فرهیختگان» اظهار داشت: «در سال ۱۴۰۲ رقمی که مصوب شده، حدود ۲۸ هزار میلیارد تومان بود اما میزان محقق یافته آن ۲۲ همت حقوق دولتی معادن بوده که همان سال محاسبه شده است. یک رقم ۱۶ همت هم بوده که معوقات معادن بزرگ کشور بوده است. به عبارتی، در سال ۱۴۰۲ از حقوق دولتی محقق شده، ۱۶ همت آن مربوط به معوقات قبلی است که امکان تکرار آن در سال‌های بعد وجود ندارد. نمایندگان مجلس وقتی دیدند میزان مصوب وصول شد، پس به این نتیجه رسیدند که ظرفیت بیش از آن چیزی است که گفته می‌شود و این عدد را به ۵۵ همت در لایحه بودجه ۱۴۰۳ ارتقا دادند. این در حالی است که ۱۶ همت از این رقم از ۲۸ همت وصول‌شده مربوط به تسویه معوقات حقوق دولتی است و فاصله معناداری با سال بعد خواهد بود. پیش‌بینی می‌شود سال بعد ۲۲ تا ۲۳ همت یا نهایتاً ۳۰ همت حقوق دولتی معادن وصول شود و معوقاتی وجود ندارد که سبب جهش این رقم شود. این ۵۵ همت عدد بزرگی است و با توجه به شرایط و زیرساخت‌های موجود و تولید مواد معدنی در معادن و همچنین موانع موجود تحقق این رقم کاملاً غیرممکن است. شاید با اعمال فشار به معادن نهایتاً ۳۵ همت وصول خواهد شد که تا عدد مصوب ۲۰ تا ۲۵ همت تفاوت دارد. به نظر می‌رسد مذاکراتی برقرار است که این عدد ۵۵ همتی کاهش پیدا کند اما نتیجه آن مشخص نیست. اعدادی که نمایندگان در لویاح بودجه می‌آورند نشان می‌دهد حقوق دولتی در بودجه به اشتباه تخمین زده می‌شود.

روزنامه فدنی

فناوری‌های بالابست، به‌طور جدی تحت فشار و محدودیت قرار گرفته و ایران می‌تواند این حوزه‌ها را پوشش دهد.

عمده محصولات وارداتی و صادراتی ایران و روسیه به بخش صنعت چوب، کشاورزی و فرآورده‌ای نفتی و پتروشیمی اختصاص یافته‌است. شرکت‌های ایرانی سهم و جایگاه خاصی در مناطق آزاد اقتصادی روسیه نداشته و عمداً تاکنون نتوانسته‌اند خود را به عنوان یک بازیگر اقتصادی در روسیه معرفی کنند. بازوی پژوهشی مجلس می‌گوید: «چهار عامل اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی باعث پایین ماندن سطح مبادلات اقتصادی بین دو کشور شده که از منظر اقتصادی می‌توان به موانعی چون دشواری مرزودات بانکی، عدم وجود زیرساخت مناسب حمل‌ونقل، وجود رقابتی منطقه‌ای و جهانی چابک، ضعف بسته‌بندی مناسب کالاهای و فقدان تناسب قوانین گمرکی دو کشور اشاره کرد.» عدم شناخت بازارها با قوانین کار و مالیات روسیه، فقدان کنسرسیون صادراتی کارآمد، بازاریابی غیرهدفمند، ان‌ان‌ان‌نامتقارن اقتصادی، نوسان قیمت‌نفت، تمرکز توزیع کالاهای به چند شهر بزرگ روسیه، رقابت منفی میان صادرکنندگان ایرانی، بازار رقابتی بسیار شدید، سنتی بودن شیوه مبادله کالا و حضور کم‌رنگ صادرکنندگان ایرانی در نمایشگاه‌های روسیه از دیگر موانع اقتصادی در این زمینه محسوب می‌شوند. از منظر فرهنگی هم عمده مشکلات رصد‌شده به فرهنگ مصرفی روسیه برمی‌گردد که ترجیح مصرف‌کنندگان روس به کالاهای با کیفیت، تأکید روس هابر استفاده از زبان بومی و عدم آشنایی با سایر زبان‌ها، عدم آشنایی با فرهنگ کسب‌وکار و بروکراسی اداری در روسیه را شامل می‌شود.

برخی از چالش‌ها هم مربوط به مسائل اقتصادی بوده و شامل مواردی مانند دشواری مرزودات بانکی، عدم وجود زیرساخت‌های مناسب حمل‌ونقل، وجود رقابتی منطقه‌ای و جهانی، عدم تناسب قوانین گمرکی دو کشور، عدم شناخت بازارهای روسیه، عدم آشنایی با قوانین کار و مالیات روسیه، اندازه نامتقارن اقتصادی، سنتی بودن شیوه مبادله کالا و بازاریابی غیرهدفمند است. علاوه بر این مسائل چالش‌های سیاسی مانند مشکلات در زمینه صدور روادید، فشار کشورهای ثالث و همچنین عدم پیگیری مفاد تفاهم‌نامه‌ها در گسترش روابط اقتصادی مؤثر بوده‌اند.

شنبه ۱۴ بهمن ۱۴۰۲
شماره ۴۰۷۳

WWW.FDN.IR

FARHIKHTEGANDAILY